

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2 Tegen de trend in: toename overvalcriminaliteit

15 maximumscore 2

Voorbeeld van een goed antwoord:

- De aangiftebereidheid bij overvallen is groot. Er zullen nauwelijks ongerapporteerde overvallen zijn (zoals wel bij fietsendiefstallen) 1
- Overvallen zijn een zichtbare vorm van criminaliteit. Deze komen de politie gemakkelijker ter kennis dan de minder zichtbare vormen van criminaliteit (zoals bij fraude) 1

16 maximumscore 3

- Rationele keuzetheorie: of mensen bepaalde misdrijven plegen, hangt af van de inschatting van een bepaalde situatie (gelegenheid); het plegen van een bepaald misdrijf is het gevolg van een afweging van kosten en baten, waarbij de baten hoger worden ingeschat 1
- Voorbeelden van een juiste verklaring (één van de volgende): 2
 - Zoals uit figuur 1 blijkt, worden (relatief) de meeste overvallen gepleegd op vrijdag en zaterdag / vinden op donderdag relatief veel overvallen plaats / worden op zondag de minste overvallen gepleegd. Overvallers houden rekening met de te verwachten buit. Ze kiezen momenten waarop relatief veel geld aanwezig zal zijn in de te overvallen objecten. Dit verklaart mogelijk de voorkeur voor bepaalde dagen (koopavonden en dagen met veel horeca- en winkelbezoek).
 - Als naar tijdstippen gekeken wordt, valt in figuur 2 op dat met name vanaf het eind van de middag tot in de avond de meeste overvallen worden gepleegd. Overvallers houden rekening met de te verwachten buit. Ze kiezen momenten waarop relatief veel geld aanwezig zal zijn in de te overvallen objecten. Dit verklaart mogelijk de voorkeur voor bepaalde tijdstippen (aan het eind van de dag en op koopavonden). / Overvallers willen zo min mogelijk opvallen. Wellicht verklaart dat de voorkeur voor bepaalde tijdstippen (aan eind van de dag en op koopavonden) omdat de pakkans in het donker lager wordt ingeschat.

17 maximumscore 4

Voorbeelden van materiële maatschappelijke gevolgen (twee van de volgende):

- De financiële schade van bedrijven/horecaondernemingen kan doorberekend worden in de prijzen die klanten betalen.
- Als er meer claims ingediend worden bij verzekeringsbedrijven kunnen de premies stijgen voor alle verzekerden.
- De bestrijding van de overvalcriminaliteit kost de overheid en dus de belastingbetaler veel geld.

per juist materieel gevolg

1

Vraag	Antwoord	Scores
	<p>Voorbeelden van immateriële maatschappelijke gevolgen (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Toename van onveiligheidsgevoelens bij de burger / oudere mensen durven niet meer te winkelen op bepaalde tijdstippen. – Er kan morele verontwaardiging ontstaan bij burgers. – Er kan sprake zijn van een (versterkte) negatieve beeldvorming ten opzichte van bepaalde groepen mensen in de samenleving. – Een mogelijk verlies van vertrouwen in de rechtsorde / Burgers kunnen het vertrouwen in de overheid verliezen waardoor het risico op eigenrichting toeneemt. – Opvattingen over goed en kwaad onder burgers kunnen veranderen. – Mensen kunnen het vertrouwen verliezen in hun medemens en in instanties. 	
	per juist immaterieel gevolg	1
18	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord: “Aan Heeres de taak het aantal overvallen dit jaar 20 procent terug te dringen. Dat eist het kabinet.” (regels 14-16): Het ‘handhaven van de openbare orde’ / Het verschaffen van veiligheid voor de burgers behoort tot de kerntaken van de overheid (het bereiken van een politieke doelstelling van het kabinet wordt in handen gelegd van een overheidsfunctionaris).</p>	
19	<p>maximumscore 3</p> <p>Verschil tussen repressieve en preventieve aanpak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Repressieve aanpak: de overheid (politie, justitie, strafrechter) treedt op als de criminaliteit al heeft plaatsgevonden. Bij een preventieve aanpak proberen overheid en maatschappelijke instanties te voorkomen dat er criminaliteit gepleegd wordt 	1
	<p>Uitleg met behulp van de regels 20 t/m 38:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Door na een gepleegde overval een groot vangnet uit te werpen en door het opstarten van een uitgebreid buurtonderzoek met sms-alerts, het inzetten van andere korpsen en helikopters wordt het mogelijk om meer overvallers (sneller) te arresteren en te laten berechten. Dit sluit aan bij repressief beleid • Tegelijkertijd zal er een preventieve werking van uitgaan als winkeliers alarmsystemen en camera’s installeren, meer mogelijkheden bieden voor pinnen en minder geld in kas hebben 	1 1

Vraag	Antwoord	Scores
20	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking tussen overheid, bedrijven / maatschappelijke organisaties en burgers / Een (sterke) tendens om de maatschappij meer te betrekken bij preventie van criminaliteit 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • De politie spant zich extra in om overvallers te kunnen oppakken, maar doet dat ook door het inschakelen van de burgers via sms-alerts / met alarmsystemen, (betere) camera(positie)s en met stickers die helpen de lengte van wegrennende overvallers te schatten, zo krijgen de winkeliers een belangrijke rol bij de opsporing 	1
21	maximumscore 2	
	Voorbeelden van een juist antwoord zijn (twee van de volgende):	
	<ul style="list-style-type: none"> – Vergelding De aanscherping van de ‘pluk ze’-maatregel beoogt de criminelen op hun gevoeligste plek te treffen: de illegaal verkregen luxe producten waar overvallers waarde aan hechten, worden hun weer ontnomen. 	
	<ul style="list-style-type: none"> – Speciale preventie Overvallers zullen er met de verscherpte aanpak nu misschien van afzien om nogmaals een overval te plegen (omdat ze – naast het risico zwaarder gestraft te worden dan voorheen – zien dat de overval ze geen enkele winst opleveren zal). 	
	<ul style="list-style-type: none"> – Generale preventie Een steviger aanpak beoogt potentiële overvallers te weerhouden van pogingen tot nieuwe overvallen (tegenover de risico’s van het plegen van een overval staan immers ook geen voordelen). 	
	<ul style="list-style-type: none"> – Handhaving van de rechtsorde De verscherpte aanpak is een krachtig signaal aan burgers dat de overheid inbreuken op de rechtsorde in geen enkel opzicht tolereert / dat de bescherming van de veiligheid van de burgers in goede handen is en aan de staat kan worden toevertrouwd. 	
	per juiste functie met juiste toelichting	1
22	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • De burgemeester is verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde in de gemeente 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Twee van de volgende taken van justitie: <ul style="list-style-type: none"> – leiden van de opsporing van overvallers – vervolgen van verdachten van overval – doen uitvoeren van opgelegde vonnissen 	2

Opmerking

Per juiste hoofdtaak van justitie, 1 scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
23	maximumscore 2 Volgens het legaliteitsbeginsel is het gedrag van de overheid aan regels gebonden. De 'pluk ze'-wet was alleen bedoeld voor plegers van georganiseerde misdaad en kon niet zomaar toegepast worden op plegers van overvallen.	
24	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none">• Iedereen wordt onschuldig bevonden totdat zijn schuld door de rechter bewezen is geacht / de onschuldpresumptie / de officier van justitie dient voor de bewijslast te zorgen• De verdachte moet zelf aantonen waar zijn vermogen vandaan komt. De bewijslast ligt hier dus niet bij justitie, maar bij de verdachte	1 1
25	maximumscore 2 Bindingstheorie: <ul style="list-style-type: none">• Maatschappelijke bindingen zorgen ervoor dat de mens weerhouden wordt van het plegen van criminaliteit. Mensen die weinig (hechte) bindingen hebben, zullen volgens deze theorie eerder crimineel gedrag vertonen Uitleg met tekstverwijzing: <ul style="list-style-type: none">• Overvallers lijken minder bindingen te hebben doordat velen werkloos zijn en veel spijbelen of vaak wisselen van opleiding (regels 16-22) / Ook de gezinssituatie is minder hecht. Er is weinig toezicht en structuur en vaderfiguren ontbreken vaak. (regels 34-40)	1 1